

Djelokrug rada agencije za znanost i visoko obrazovanje

Ilić, Božana

Undergraduate thesis / Završni rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Pula / Sveučilište Jurja Dobrile u Puli**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:137:917778>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-23**



Repository / Repozitorij:

[Digital Repository Juraj Dobrila University of Pula](#)



Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet ekonomije i turizma
«Dr. Mijo Mirković»

BOŽANA ILIĆ

**DJELOKRUG RADA AGENCIJE ZA ZNANOST I
VISOKO OBRAZOVANJE**

Završni rad

Pula, 2021.

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet ekonomije i turizma
«Dr. Mijo Mirković»

BOŽANA ILIĆ

DJELOKRUG RADA AGENCIJE ZA ZNANOST I VISOKO OBRAZOVANJE

Završni rad

JMBAG: 0303032583, redoviti student

Studijski smjer: Ekonomija

Predmet: Obrazovna politika

Znanstveno područje: Društvene znanosti

Znanstveno polje: Ekonomija

Znanstvena grana: Opća ekonomija

Mentor: Prof. dr. sc. Marija Bušelić

Pula, studeni, 2021. godine



IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Ja, dolje potpisana Božana Ilić, kandidatkinja za prvostupnicu ekonomije ovime izjavljujem da je ovaj Završni rad rezultat isključivo mogega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio Završnog rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz kojega necitiranog rada, te da ikoji dio rada krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

Student
Božana Ilić

U Puli, studeni, 2021. godine



IZJAVA
o korištenju autorskog djela

Ja, Božana Ilić dajem odobrenje Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli, kao nositelju prava iskorištavanja, da moj završni rad pod nazivom „Djelokrug rada agencije za znanost i visoko obrazovanje“ koristi na način da gore navedeno autorsko djelo, kao cjeloviti tekst trajno objavi u javnoj internetskoj bazi Sveučilišne knjižnice Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli te kopira u javnu internetsku bazu završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice (stavljanje na raspolaganje javnosti), sve u skladu s Zakonom o autorskom pravu i drugim srodnim pravima i dobrom akademskom praksom, a radi promicanja otvorenoga, slobodnoga pristupa znanstvenim informacijama.

Za korištenje autorskog djela na gore navedeni način ne potražujem naknadu.

U Puli, 15. studeni, 2021.

Potpis
Božana Ilić

SADRŽAJ

1. UVOD	6
2. AGENCIJA ZA ZNANOST I VISOKO OBRAZOVANJE	7
2.1. Općenito o Agenciji za znanost i visoko obrazovanje	8
2.2. Misija, vizija i načela	11
2.3. Ciljevi	12
3. DJELOKRUG RADA AGENCIJE ZA ZNANOST I VISOKO OBRAZOVANJE	15
3.1. Vrednovanje u visokom obrazovanju	17
3.1.1. Inicijalna akreditacija studijskih programa	18
3.1.2. Inicijalna akreditacija visokih učilišta	20
3.1.3. Reakreditacija visokih učilišta	23
3.1.4. Tematsko vrednovanje u visokom obrazovanju	24
3.1.5. Audit.....	25
3.2. Vrednovanje u znanosti	27
3.2.1. Inicijalna akreditacija za obavljanje znanstvene djelatnosti.....	27
3.2.2. Reakreditacija znanstvenih organizacija	28
3.2.3. Tematsko vrednovanje u znanosti	28
3.2.4. Vrednovanje u svrhu osnivanja znanstvenih centara izvrsnosti	29
3.3. Ostale aktivnosti	32
3.4. Godišnja izvješća rada Agencije za znanost i visoko obrazovanje	34
4. ZAKLJUČAK	38
POPIS LITERATURE	39
SAŽETAK	42
ABSTRACT	43

1. UVOD

Predmet rada je djelokrug rada Agencije za znanost i visoko obrazovanje (skraćeno: AZVO). Agencija za znanost i visoko obrazovanje u Republici Hrvatskoj osnovana je 2005. godine i od tada je zadužena za osiguravanje i unapređivanje kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju. Cilj rada je prikazati djelokrug rada Agencije za znanost i visoko obrazovanje kada su u pitanju vrednovanje u visokom obrazovanju, vrednovanje u znanosti i provođenje ostalih aktivnosti iste.

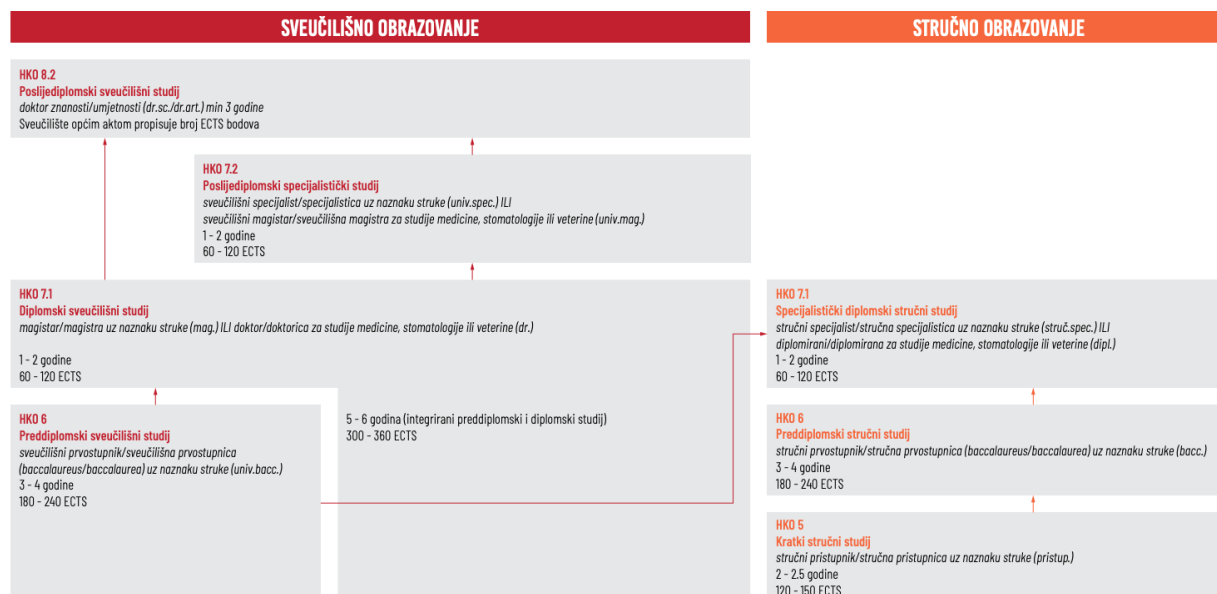
Rad je podijeljen na četiri poglavlja. Prvo poglavlje je uvod u kojem je prikazan uvod u temu rada i navedeni su predmet rada, cilj rada, struktura rada i znanstvene metode korištene u radu. Drugo poglavlje je nazvano Agencija za znanost i visoko obrazovanje i u njemu su navedene osnovne informacije o Agenciji za znanost i visoko obrazovanje, istaknuti misija, vizija i načela kojima se Agencija za znanost i visoko obrazovanje vodi u radu te su navedeni kratkoročni i dugoročni ciljevi koje Agencija za znanost i visoko obrazovanje želi ostvariti. Treće poglavlje u radu nazvano je Djelokrug rada Agencije za znanost i visoko obrazovanje i u njemu su navedene i detaljno objašnjene aktivnosti koje Agencija za znanost i visoko obrazovanje obavlja na području vrednovanja u visokom obrazovanju, vrednovanja u znanosti i ostale aktivnosti, a također je učinjena i analiza rada Agencije za znanosti i visok obrazovanje u razdoblju od 2018. do 2020. godine. U posljednjem, četvrtom poglavlju navedeni su zaključci do kojih se došlo tijekom pisanja rada.

Znanstvene metode korištene u radu su: metoda analize, metoda sinteze, induktivna metoda, deduktivna metoda i metoda deskripcije.

2. AGENCIJA ZA ZNANOST I VISOKO OBRAZOVANJE

Republika Hrvatska ima kvalitetan i razvijen sustav visokog obrazovanja i znanosti koji se iz godine u godinu razvija i evaluira. Visoko obrazovanje u Republici Hrvatskoj usklađeno je s bolonjskim sustavom te njegovu strukturu možemo podijeliti na stručni i sveučilišni profil studijskih programa koji se odvijaju na tri razine: preddiplomska razina, diplomatska razina i poslijediplomska razina (Agencija za znanost i visoko obrazovanje, 2021). Shema sustava visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj prikazat će se na slici 1.

Slika 1. Shema sustava visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj



Izvor: Agencija za znanost i visoko obrazovanje, 2021.

Na Slici 1. vidljivo je da se visoko obrazovanje u Republici Hrvatskoj može podijeliti na sveučilišno obrazovanje i stručno obrazovanje. Kada je u pitanju sveučilišno obrazovanje isto započinje na preddiplomskom sveučilišnom studiju nakon kojega sveučilišni prvostupnik/sveučilišna prvostupnica mogu upisati ili specijalistički diplomski stručni studij

ili diplomski sveučilišni studij. Ako sveučilišni prvostupnik/sveučilišna prvostupnica upišu diplomski sveučilišni studij po završetku istoga, ovisno o tome za što se školuju, upisuju poslijediplomski specijalistički studij ili poslijediplomski sveučilišni studij. Kada je u pitanju stručno obrazovanje, isto započinje na kratkom stručnom studiju nakon kojega stručni pristupnik/stručna pristupnica uz naznaku struke upisuju preddiplomski stručni studij te po završetku istoga upisuju specijalistički diplomski stručni studij.

Specifično za obrazovni sustav Republike Hrvatske je to što sveučilišta u Republici Hrvatskoj imaju različite stupnjeve integracije, a kako bi razina kvalitete obrazovanja i rad institucija koje pružaju visoko obrazovanje u Republici Hrvatskoj uvijek bila na visokoj razini brine se Agencija za znanost i visoko obrazovanje. Točnije, agencija koja je zadužena za osiguravanje kvalitete visokih učilišta i znanstvenih organizacija na području Republike Hrvatske naziva se Agencija za znanost i obrazovanje. U sljedećim poglavljima pobliže će se upoznati s Agencijom za znanost i visoko obrazovanje.

2.1. Općenito o Agenciji za znanost i visoko obrazovanje

Zakonom o osiguravanju kvalitete znanosti i visokom obrazovanju donesenom 2009. godine uređeno je sljedeće (Narodne novine, 2009):

- osiguravanje i unapređivanje kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju postupcima inicijalne akreditacije, reakreditacije, tematskog vrednovanja i vanjske neovisne periodične prosudbe unutarnjeg sustava osiguravanja kvalitete (*audit*),
- status, djelatnost i ustrojstvo Agencije za znanost i visoko obrazovanje (u daljnjem tekstu: Agencija) kao javne ustanove u Republici Hrvatskoj koja brine o osiguravanju i unapređivanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju, te
- uloga ostalih tijela koja u Republici Hrvatskoj brinu o osiguravanju i unapređivanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju.

Iz prethodno navedenog zakona vidljivo je da Agencija za znanost i visoko obrazovanje ima ključnu ulogu u osiguravanju i unapređivanju kvalitete u znanosti i visokom

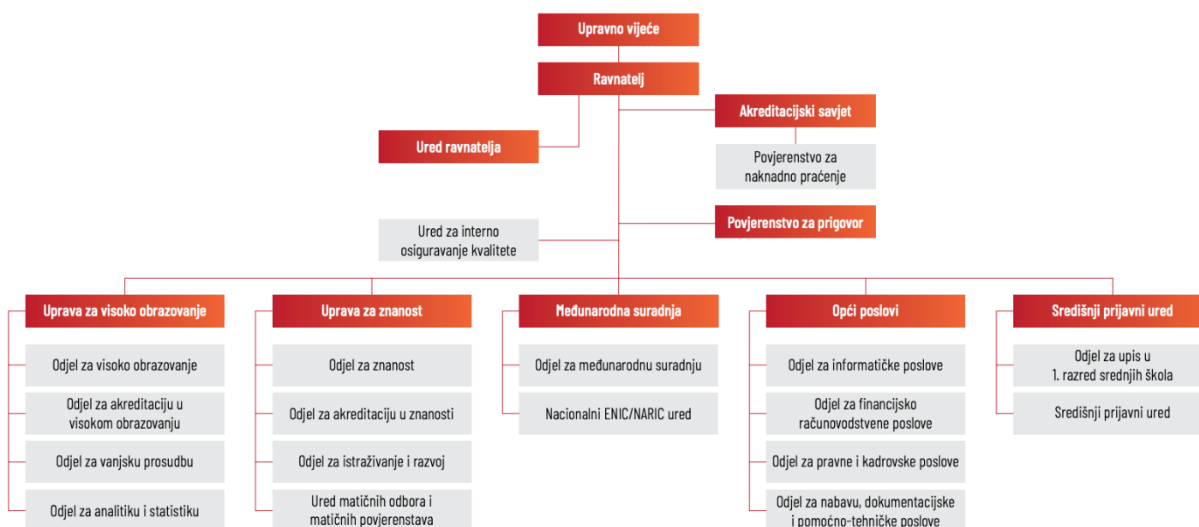
obrazovanju. Stoga će se u nastavku ovog poglavlja dati relevantne informacije vezane za Agenciju za znanost i visoko obrazovanje

Agencija za znanost i visoko obrazovanje ili skraćeno AZVO osnovana je 2005. godine od strane Republike Hrvatske. „Agencija za znanost i visoko obrazovanje osnovana je 2005. godine te je prema tadašnjem zakonodavnom okviru, bila zadužena za stručnu i administrativnu podršku Nacionalnom vijeću za visoko obrazovanje u provođenju postupaka vanjskog vrednovanja. Godine 2009., u skladu sa Zakonom o osiguravanju kvalitete, postaje jedino javno nacionalno tijelo zaduženo za samostalno i neovisno provođenje vanjskog vrednovanja u visokom obrazovanju i znanosti, poštujući dobru europsku i međunarodnu praksu“ (Agencija za znanost i obrazovanje, 2021). Sjedište Agencije je u Zagrebu. Agencija danas ima 72 zaposlenika. Tijela Agencije su (Agencija za znanost i visoko obrazovanje, 2021):

- Upravno vijeće
- Ravnatelj
- Akreditacijski savjet
- Povjerenstvo za naknadno praćenje
- Povjerenstvo za prigovor.

Organizacijska shema Agencije za znanost i visoko obrazovanje koja obuhvaća sva tijela Agencije za znanost i visoko obrazovanje prikazat će se na Slici 2.

Slika 2. Organizacijska shema Agencije za znanost i visoko obrazovanje



Izvor: Agencija za znanost i visoko obrazovanje, 2021.

Na slici 2. prikazana je organizacijska shema Agencije za znanost i visoko obrazovanje iz koje je vidljivo što je u nadležnosti pojedinog tijela Agencije za znanost i visoko obrazovanje. Upravno vijeće upravlja radom Agencije za znanost i visoko obrazovanje te nadzire rad iste. Agencijom rukovodi ravnatelj. Akreditacijski savjet donosi dokumente u postupcima vanjskih vrednovanja i mišljenje o kvaliteti visokih učilišta, znanstvenih organizacija i studijskih programa. Povjerenstvo za naknadno praćenje tijelo je Akreditacijskog savjeta koje istom predlaže odobravanje dostavljenih akcijskih planova i izvješća o realizaciji akcijskih planova u fazi naknadnog praćenja u postupcima vanjskih vrednovanja. Povjerenstvo za prigovor tijelo je Agencije za znanost i visoko obrazovanje koje odlučuje o pisanom prigovoru koje visoko učilište, u postupku inicijalne akreditacije, reakreditacije i vanjske prosudbe, može podnijeti u roku od 15 dana od primitka mišljenja Akreditacijskog savjeta (Agencija za znanost i visoko obrazovanje, 2021).

2.2. Misija, vizija i načela

Kao što priliči svakoj organizaciji, Agencija za znanost i visoko obrazovanje ima definirane misiju i viziju te se u svom djelovanju vodi određenim načelima.

Agencija za znanost i visoko obrazovanje (2021.) kao svoju misiju navodi sljedeće – „AZVO je javna, neovisna, međunarodno priznata agencija koja u suradnji s dionicima potiče kontinuirani razvoj osiguravanja kvalitete u visokom obrazovanju i znanosti s ciljem trajnog unapređivanja kvalitete visokih učilišta i znanstvenih organizacija, doprinoseći pozicioniranju i prepoznatljivosti hrvatskog prostora visokog obrazovanja i znanosti unutar Europskog prostora visokog obrazovanja i Europskog istraživačkog prostora. AZVO potiče razvoj hrvatskog sustava visokog obrazovanja u kojem studenti imaju pristup kvalitetnom i inkluzivnom visokom obrazovanju koje doprinosi razvoju kreativnih potencijala pojedinca i omogućuje stjecanje kvalifikacija koje su međunarodno prepoznate“. Vizija Agencije za znanost i visoko obrazovanje je „prepoznati primjer dobre prakse i kreativnosti u području osiguravanja kvalitete visokog obrazovanja i znanosti na nacionalnoj i međunarodnoj razini“ (Agencija za znanost i visoko obrazovanje, 2021.)

Načela kojima se Agencija za znanost i visoko obrazovanje vodi u poslovanju su sljedeća (Agencija za znanost i visoko obrazovanje, 2021.):

- Neovisnost - AZVO djeluje samostalno u skladu s prihvaćenim procedurama, standardima i zakonodavnim okvirom te neovisno donosi stručne odluke
- Odgovornost - AZVO je javna institucija koja društveno odgovorno, transparentno, objektivno i vjerodostojno djeluje u skladu sa zakonodavnim okvirom.
- Profesionalnost - AZVO je središnje mjesto pružanja ekspertize u području osiguravanja kvalitete u visokom obrazovanju i znanosti čiji zaposlenici rade u skladu s visokim profesionalnim i etičkim standardima.
- Suradnja - AZVO surađuje s dionicima na nacionalnoj i međunarodnoj razini gradeći partnerski odnos i uzajamno povjerenje među svim dionicima u sustavu visokog obrazovanja i znanosti.

- Prilagodljivost - AZVO je spreman odgovoriti brzim promjenama u okruženju i potrebama dionika kako bi jačali otpornosti na krize s kojima se suočavaju te potiče inovacije koje će doprinosti pozitivnim promjenama.

Načela kojima se Agencija za znanost i visoko obrazovanje vodi u poslovanju omogućavaju istoj da kvalitetno, savjesno i uspješno obavlja svoju djelatnost.

2.3. Ciljevi

Kako bi znala čemu teži i što želi ostvariti kroz svoje djelovanje Agencija za znanost i obrazovanje ima razvijene kratkoročne i dugoročne ciljeve koje želi realizirati. U Strateškom planu Agencije za znanost i visoko obrazovanje razvijenom za razdoblje od 2021. do 2025. godine Agencija je navela kratkoročne i dugoročne ciljeve koje želi realizirati. Ciljevi će se prikazati u nastavku.

Dugoročni ciljevi Agencije za znanost i visoko obrazovanje su (Agencija za znanost i visoko obrazovanje, 2021.):

- Doprinosti većoj međunarodnoj prepoznatljivosti i relevantnosti hrvatskog sustava visokog obrazovanja i znanosti.
- Aktivno sudjelovati u kreiranju razvojnih politika za područje visokog obrazovanja i znanosti.
- Raditi u skladu s Europskim standardima i smjernicama za osiguravanje kvalitete na Europskom prostoru visokog obrazovanja (ESG).
- Razvijati suradnju s agencijama za osiguravanje kvalitete unutar Europskog prostora visokog obrazovanja (EHEA) i na globalnoj razini.
- Aktivno doprinosti ostvarenju Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. te Programa Vlade Republike Hrvatske.
- Aktivno doprinosti ostvarenju The Sustainable Development Goals (SDGs) Ujedinjenih naroda, a posebno cilja 4. Quality Education.
- Osigurati vjerodostojnost kvalifikacija stečenih na visokim učilištima koje je AZVO vrednovao.

- Poticati snažniju povezanost sustava visokog obrazovanja i znanosti s tržištem rada.
- Pratiti i analizirati zapošljivost diplomiranih studenata.
- Unapređivati kvalitetu prikupljanja i analize podataka iz sustava znanosti i visokog obrazovanja te njihovo javno komuniciranje i diseminaciju.
- Kontinuirano ulagati u daljnji razvoj vlastitih ljudskih potencijala, poticati kreativnost i inovativnost.
- Pratiti tehnološku evoluciju i jačati digitalizaciju poslovnih procesa.
- Razvijati nove načine osiguravanja kvalitete u skladu sa zahtjevima u okruženju.
- Osnaživati suradnju s dionicima u sustavu visokog obrazovanja i znanosti.
- Doprinijeti inkluzivnom pristupu visokom obrazovanju za sve grupe (potencijalnih) studenata kroz sustave osiguravanja kvalitete.

Iz prethodno navedenih dugoročnih ciljeva Agencije za znanost i visoko obrazovanje vidljivo je da su u fokusu razvoj kvalitetnog visokog obrazovanja i znanosti kao i razvoj ljudskih potencijala koji su zaduženi za razvoj visokog obrazovanja i znanosti u Republici Hrvatskoj.

Kratkoročni ciljevi Agencije za znanost i visoko obrazovanje su (Agencija za znanost i visoko obrazovanje, 2021.):

- Uspješno završiti međunarodno vrednovanje rada AZVO-a te obnoviti registraciju u EQAR-u i punopravno članstvo u ENQA-i.
- Uspješno završiti recertifikaciju prema normi ISO 9001:2015.
- Zadržati prvenstvo u provedbi postupaka vanjskih vrednovanja i njihovu relevantnost za osiguravanje i očuvanje kvalitete visokog obrazovanja i znanosti na nacionalnoj razini.
- Provoditi postupke vanjskih vrednovanja u inozemnim sustavima visokog obrazovanja.
- Dopriniti drugi ciklus vanjskih vrednovanja u visokom obrazovanju, analizirati rezultate i ishode.

- Razviti učinkovit i održiv model vanjskih vrednovanja za idući ciklus u skladu s analizom prethodnog ciklusa, aktualnim potrebama i međunarodnim trendovima.
- Provesti drugi ciklus vanjskih vrednovanja javnih znanstvenih instituta i znanstvenih organizacija izvan sustava javnih znanstvenih instituta i visokih učilišta.
- Pružati potporu drugim tijelima u sustavu visokog obrazovanja i znanosti, osobito NVZVOTR-u.
- Aktivno sudjelovati u izmjenama zakonodavnog okvira za područje visokog obrazovanja i znanosti.
- Promicati jednakost i uključivost pristupa visokom obrazovanju i optimizaciju ulaska u tercijarno obrazovanje.
- Uvrstiti rezultate praćenja zapošljivosti diplomiranih studenata u postupke vanjskih vrednovanja.
- Osigurati još učinkovitiji postupak vrednovanja te priznavanje inozemnih kvalifikacija i pružanje informacija pomoću novih tehnologija.
- Osnažiti financijsku i operativnu neovisnost.
- Brendirati i osnažiti međunarodnu poziciju te doprinositi raspravama o politikama osiguravanja kvalitete u visokom obrazovanju na europskoj razini.

Iz prethodno navedenih kratkoročnih ciljeva Agencije za znanost i visoko obrazovanje vidljivo je da su kratkoročni ciljevi usuglašeni s dugoročnim ciljevima.

Agencija za znanost i visoko obrazovanje izradila je nacrt strateških ciljeva koje želi realizirati u razdoblju od 2021. godine do 2025. godine. To su dva strateška cilja (Agencija za znanost i visoko obrazovanje, 2021):

- Očuvati i unaprijediti relevantnost vanjskog osiguravanja kvalitete u skladu s društvenim kretanjima
- Osnaživanje društvene uloge AZVO-a kao promicatelja kvalitete visokog obrazovanja i znanosti.

3. DJELOKRUG RADA AGENCIJE ZA ZNANOST I VISOKO OBRAZOVANJE

Kao što je istaknuto u prethodnim poglavljima, Agencija za znanost i visoko obrazovanje nadležna je za provedbu i unapređenje aktivnosti vanjskog osiguravanja kvalitete u visokom obrazovanju i znanosti čime se utječe na razvoj unutarnjeg osiguravanja kvalitete visokih učilišta i znanstvenih organizacija na području Republike Hrvatske.

Djelokrug Agencija za znanost i visoko obrazovanje obuhvaća sljedeće aktivnosti i poslove (Agencija za znanost i visoko obrazovanje, 2013):

- sudjeluje u postupku inicijalne akreditacije
- sudjeluje u postupku reakreditacije
- provodi postupak tematskog vrednovanja
- provodi postupak vanjske neovisne periodične prosudbe unutarnjih sustava osiguravanja i unaprjeđivanja kvalitete (audit)
- prikuplja i obrađuje podatke o sustavu znanosti i visokog obrazovanja u svrhu pružanja relevantnih informacija, statističkih pokazatelja i analiza koje su potrebne kao polazišta za utvrđivanje standarda, kriterija i donošenje ocjena u svim postupcima vrednovanja koje provodi Agencija, te relevantnih informacija o stanju i učinkovitosti cjelokupnog sustava znanosti i visokog obrazovanja
- provodi postupak stručnog priznavanja inozemnih visokoškolskih kvalifikacija sukladno posebnim propisima
- pruža informacije o uvjetima upisa na visoka učilišta u Republici Hrvatskoj i objedinjuje podatke o ispunjavanju uvjeta za upis pristupnika na visoka učilišta temeljem kojih visoka učilišta vrše upis na studijske programe
- obavlja poslove uključivanja sustava znanosti i visokog obrazovanja u međunarodni sustav
- obavlja poslove povezivanja i uključivanja u međunarodna udruženja i mreže koje se bave osiguravanjem kvalitete u sustavu znanosti i visokog obrazovanja
- radi na poticanju razvoja znanstvenih vještina, znanja i istraživanja o sustavu kvalitete znanosti i visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj i provodi sustavne

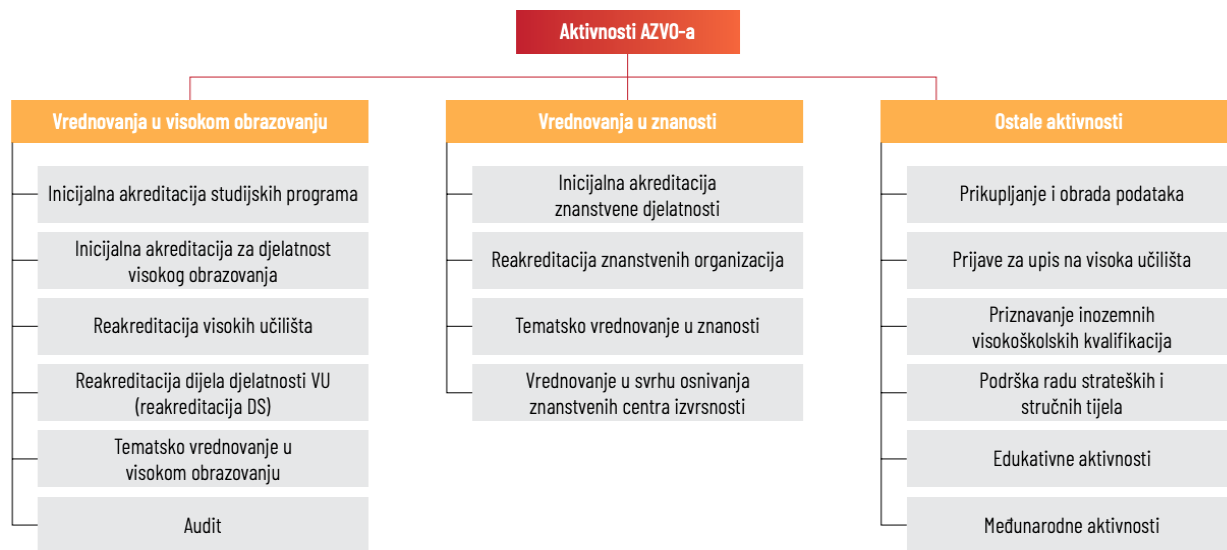
edukacijske aktivnosti na nacionalnoj razini, a posebno edukaciji članova stručnih tijela u postupcima vrednovanja u okviru vanjskog sustava osiguravanja i unaprjeđivanja kvalitete

- radi na uvođenju znanstvenih inovacija u funkcioniranje sustava znanosti i visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj,
- obavlja administrativno-tehničke poslove za Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje i Nacionalno vijeće za znanost, te za druga tijela u skladu sa zakonom i Statutom Agencije
- obavlja i druge poslove sukladno posebnim propisima.

Zahvaljujući prethodno navedenim aktivnostima koje Agencija za znanost i visoko obrazovanje kontinuirano provodi ista ima uvid u različite aspekte sustava visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj, bolje razumije cjelokupni rad sustava visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj te može razvijati i provoditi učinkovitiji proces osiguravanja kvalitete u sustavu visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj.

Prethodno navedene aktivnosti Agencije za znanost i visoko obrazovanje mogu se sortirati u tri glavne skupine: vrednovanje u visokom obrazovanju, vrednovanje u znanosti i ostale aktivnosti. Shema aktivnosti Agencije za znanost i visoko obrazovanje prikazat će se na Slici 3.

Slika 3. Shema aktivnosti Agencije za znanost i visoko obrazovanje



Izvor: Agencija za znanost i visoko obrazovanje, 2021.

Vrednovanje u visokom obrazovanju obuhvaća: inicijalnu akreditaciju studijskih programa, inicijalnu akreditaciju za djelatnost visokog obrazovanja, reakreditaciju visokih učilišta, reakreditaciju dijela djelatnosti VU, tematsko vrednovanje u visokom obrazovanju i audit. Vrednovanje u znanosti obuhvaća: inicijalnu akreditaciju znanstvene djelatnosti, reakreditaciju znanstvenih organizacija, tematsko vrednovanje u znanosti i vrednovanje u svrhu osnivanja znanstvenih centara izvrsnosti. U ostale aktivnosti Agencije za znanost i visoko obrazovanje ubrajaju se: prikupljanje i obrada podataka, prijave za upis na visoka učilišta, priznavanje inozemnih visokoškolskih kvalifikacija, podrška radu strateških i stručnih tijela, edukativne aktivnosti i međunarodne aktivnosti.

3.1. Vrednovanje u visokom obrazovanju

U sljedećim poglavljima objasniti će se aktivnosti Agencije za znanost i visoko obrazovanje pri vrednovanju u visokom obrazovanju.

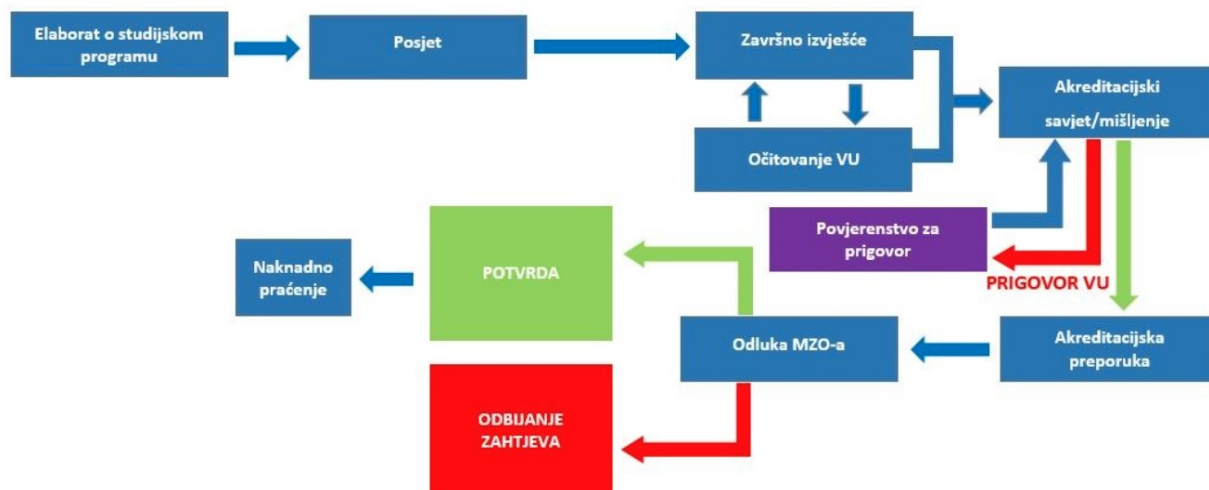
3.1.1. Inicijalna akreditacija studijskih programa

Inicijalna akreditacija studijskih programa odnosi se na vrednovanje kvalitete novih studijskih programa od strane stručnog povjerenstva koje putem trostupanjske skale donose stručni sud o razini kvalitete studijskog programa. „Inicijalna akreditacija studijskih programa je postupak vanjskog vrednovanja kvalitete novih studijskih programa koje predlažu privatna visoka učilišta te javna veleučilišta i visoke škole, uz iznimku studijskih programa na javnim sveučilištima. Cilj je postupka inicijalne akreditacije studijskih programa provjeriti zadovoljava li predloženi studijski program potrebne standarde kvalitete. Svrha je postupka inicijalne akreditacije osigurati da predloženi studijski program ispunjava potrebne standarde kvalitete kako bi visoko učilište moglo započeti s njegovim izvođenjem te ujedno potaknuti unaprjeđenja novoga programa što se prati u postupku naknadnog praćenja“ (Agencija za znanost i visoko obrazovanje, 2021).

Inicijalna akreditacija studijskih programa potrebna je zato što ako se ista ne bi provodila postojao bi veliki broj studijskih programa koji nisu kvalitetno razrađeni, nemaju jasno definirane ishode učenja, nemaju detaljno razrađen studijski program, nemaju kvalitetno i sistematično osmišljen koncept nastavnog procesa i podrške studentima te ne raspolažu sa potrebnim resursima za provođenje studijskog programa.

Hodogram inicijalne akreditacije studijskog programa prikazan je na slici 4.

Slika 4. Hodogram inicijalne akreditacije studijskog programa



Izvor: Agencija za znanost i visoko obrazovanje, 2021.

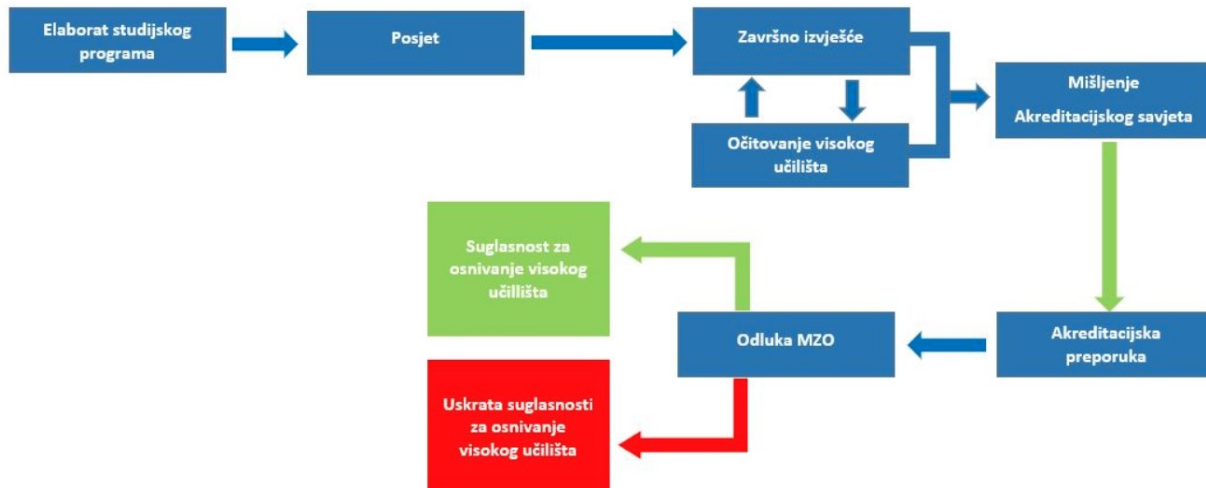
Na hodogramu prikazanom na Slici 4. vidljivo je da inicijalna akreditacija studijskog programa započinje s elaboratom o studijskom programu koji sastavlja znanstvena ustanova u kojoj će se studijski program odvijati. Nakon što se napiše elaborat o studijskom programu u posjet znanstvenoj ustanovi dolazi stručno povjerenstvo iz Agencije za znanost i visoko obrazovanje koje nakon posjeta, u suradnji s visokim učilištem, sastavlja završno izvješće na temelju kojeg Akreditacijski savjet Agencije za znanost i visoko obrazovanje donosi stručno mišljenje o studijskom programu, tj. o tome ispunjava li predloženi studijski program potrebne standarde kvalitete ili ne. Ako se znanstvena ustanova ne slaže s mišljenjem Akreditacijskog savjeta Agencije za znanosti i visoko obrazovanje o studijskom programu ista može pisati prigovor visokom učilištu na kojem potom povjerenstvo za prigovor evaluira stručno mišljenje o studijskom programu. Nakon što Akreditacijski savjet Agencije za znanost i visoko obrazovanje donese stručno mišljenje o studijskom programu, akreditacijska preporuka šalje se u Ministarstvo te se preporučuje ili izdavanje dopusnice za izvođenje studijskog programa ili se odbija zahtjev za izdavanje dopusnice za izvođenje studijskog programa. Posljednji korak u inicijalnoj akreditaciji studijskog programa je naknadno praćenje kvalitete studijskog programa.

3.1.2. Inicijalna akreditacija visokih učilišta

Prije nego visoko učilište službeno započne s radom isto mora proći inicijalnu akreditaciju visokih učilišta. „Inicijalna akreditacija visokih učilišta je postupak vanjskog vrednovanja kvalitete novih visokih učilišta i njihovih studijskih programa. Cilj je postupka inicijalne akreditacije visokih učilišta provjeriti zadovoljava li novo visoko učilište i studijski program koji novo visoko učilište predlaže potrebne standarde kvalitete. Svrha je postupka inicijalne akreditacije visokih učilišta osigurati da novo visoko učilište i studijski program koji novo visoko učilište predlaže, ispunjavaju potrebne standarde kvalitete kako bi novo visoko učilište započelo s obavljanjem djelatnosti i izvođenjem studijskog programa, ali i potaknuti unaprjeđenja novoga programa što se prati u postupku naknadnog praćenja“ (Agencija za znanost i visoko obrazovanje, 2021).

Kako bi se inicijalna akreditacija visokog učilišta mogla odviti zahtjev se podnosi Ministarstvu znanosti i obrazovanja koje potom isti prosljeđuje Agenciji za znanosti i visoko obrazovanje koja potom provodi postupak inicijalne akreditacije visokog učilišta. Postupak inicijalne akreditacija visokog učilišta odvija se u dvije faze koje će se prikazati u nastavku na Slici 5. i Slici 6.

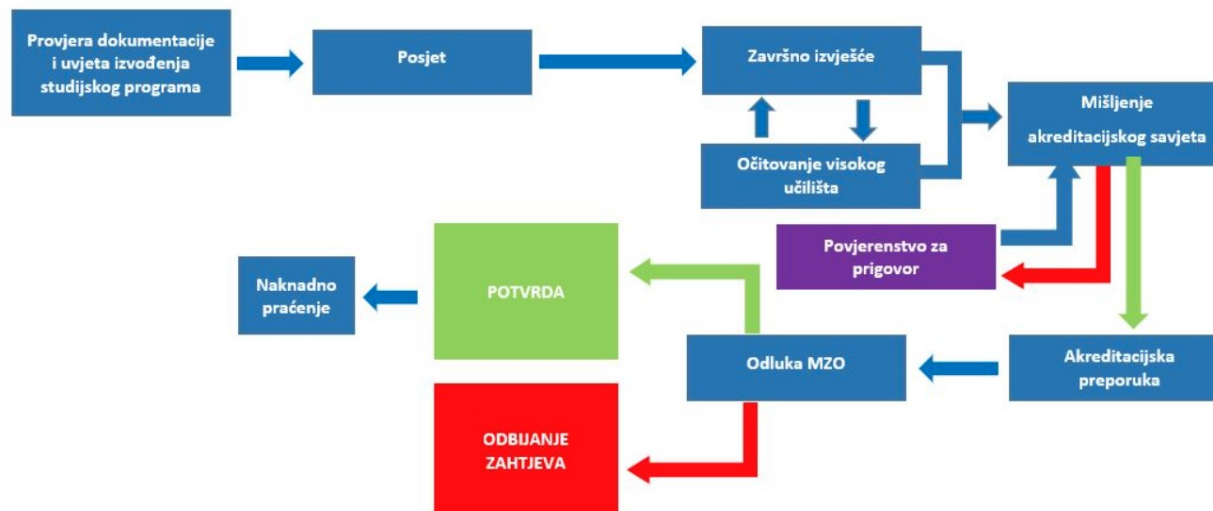
Slika 5. Prva faza inicijalne akreditacije visokog učilišta



Izvor: Agencija za znanost i visoko obrazovanje, 2021.

Prva faza u inicijalnoj akreditaciji visokog učilišta obuhvaća izdavanje suglasnosti za osnivanje visokog učilišta. Nakon što se izradi elaborat studijskog programa stručno povjerenstvo iz Agencije za znanost i visoko obrazovanje dolazi u posjet visokom učilištu te na kraju posjeta, uz suradnju visokog učilišta, sastavlja završno izvješće na temelju kojeg Akreditacijski savjet Agencije za znanost i visoko obrazovanje donosi stručno mišljenje o prvoj fazi akreditacijskog postupka. Na temelju tog mišljenja Agencija za znanost i visoko obrazovanje donosi preporuku koju šalje u Ministarstvo, a može biti ili pozitivna preporuka za izdavanje suglasnosti za osnivanje visokog učilišta ili negativna preporuka za uskraćivanje suglasnosti za osnivanjem visokog učilišta.

Slika 6. Druga faza inicijalne akreditacije visokog učilišta



Izvor: Agencija za znanost i visoko obrazovanje, 2021.

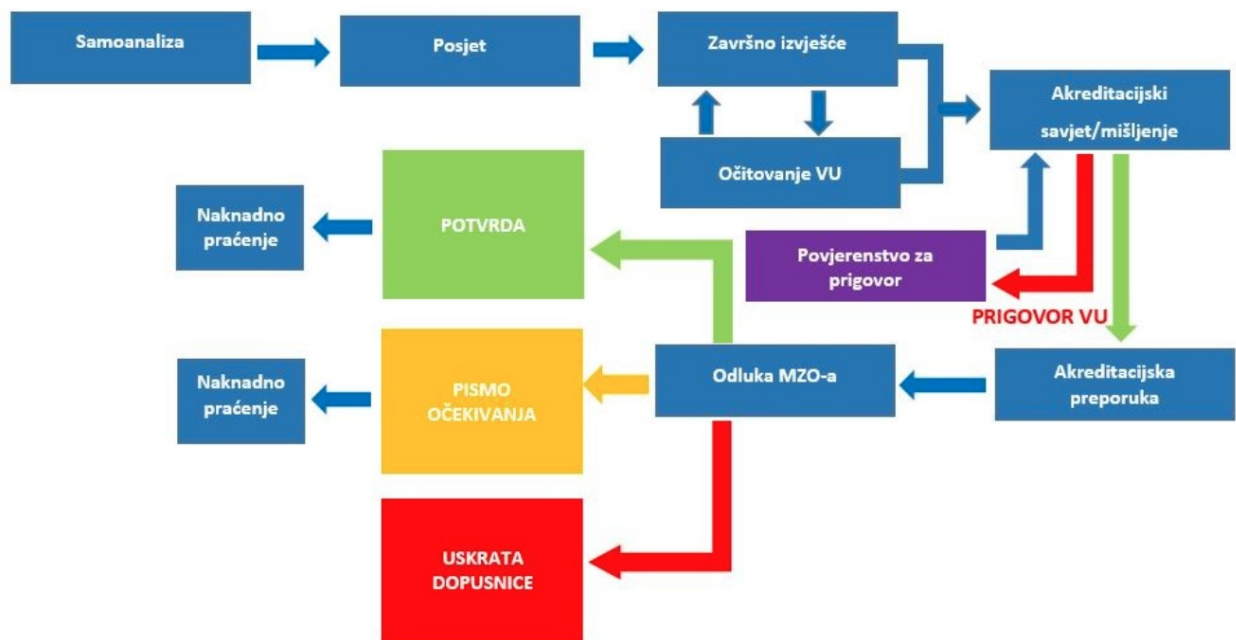
Ako je Ministarstvo dalo suglasnost za osnivanje visokog učilišta isto treba u roku od dvije godine provesti drugu fazu inicijalne akreditacije visokog učilišta. Druga faza u inicijalnoj akreditaciji visokog učilišta obuhvaća izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja i izvođenje studijskog programa. Sve započinje provjerom dokumentacije i uvjeta za izvođenje studijskog programa. Provjeru vrši stručno povjerenstvo Agencije za znanost i visoko obrazovanje koje po završetku posjeta, u suradnji s visokim učilištem, sastavlja završno izvješće na temelju kojeg Akreditacijski savjet Agencije za znanost i visoko obrazovanje donosi stručno mišljenje o drugoj fazi akreditacijskog postupka. Ukoliko se visoko učilište ne slaže s mišljenjem isto se može obratiti Povjerenstvu za prigovore. Na temelju tog mišljenja Agencija za znanost i visoko obrazovanje donosi preporuku koju šalje u Ministarstvo, a ista može biti ili izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja i izvođenja studijskog programa ili odbijanje zahtjeva za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja i izvođenja studijskog programa.

3.1.3. Reakreditacija visokih učilišta

Kako bi se razina kvalitete visokih učilišta u Republici Hrvatskoj održala na visokoj razini potrebno je provoditi reakreditaciju visokih učilišta. „Reakreditacija visokih učilišta je obavezan postupak vanjskog vrednovanja kvalitete svih visokih učilišta koji se provodi u petogodišnjim ciklusima. Cilj je postupka reakreditacije provjeriti ispunjava li visoko učilište potrebne uvjete (akademski prag) i vrednovati i ocijeniti kvalitetu visokog učilišta prema definiranim standardima kvalitete te preporučiti daljnja unaprjeđenja. Svrha je postupka reakreditacije potaknuti daljnji razvoj kvalitete u glavnim aspektima rada visokog učilišta te osigurati da studenti studiraju na visokim učilištima/studijskim programima koji ispunjavaju potrebne uvjete“ (Agencija za znanost i visoko obrazovanje, 2021).

Kako bi se dobio uvid u to kako izgleda reakreditacija visokih učilišta na Slici 7. prikazan je hodogram reakreditacije visokih učilišta.

Slika 7. Hodogram reakreditacije visokih učilišta



Izvor: Agencija za znanost i visoko obrazovanje, 2021.

Nakon što stručno povjerenstvo Agencije za znanost i visoko obrazovanje u suradnji s visokim učilištem sastavi završno izvješće Akreditacijski savjet Agencije za znanost i visoko obrazovanje donosi stručno mišljenje na temelju kojeg se donosi akreditacijska preporuka kojom se Ministarstvu znanosti i obrazovanja preporučuje jedan od mogućih ishoda koji su: izdavanje potvrde, izdavanje pisma očekivanja s rokom otklanjanja nedostataka u roku tri godine ili uskraćivanje dopusnice. Ako se Ministarstvo odluči izdati potvrdu ili pismo očekivanja potrebna su naknadna praćenja.

3.1.4. Tematsko vrednovanje u visokom obrazovanju

„Agencija za znanost i visoko obrazovanje u okviru svoga djelokruga rada provodi različite postupke vanjskoga vrednovanja kvalitete i učinkovitosti visokih učilišta i studijskih programa. Jedan od postupaka vanjskoga vrednovanja koje provodi Agencija je i tematsko vrednovanje. Tematsko vrednovanje može se provesti na temelju odluke Akreditacijskog savjeta Agencije, obrazloženog prijedloga ministra, predmeta vrednovanja i studentskog zbora visokog učilišta. Tematsko vrednovanje provodi se radi provjere kvalitete pojedinog segmenta iz djelokruga rada predmeta vrednovanja ili provjere kvalitete djelatnosti istovrsnih predmeta vrednovanja“ (Akreditacijski savjet Agencije za znanost i visoko obrazovanje, 2013).

Tematsko vrednovanje u visokom obrazovanju provodi se kako bi se provjerila i očuvala kvaliteta i učinkovitost određenih segmenata vrednovanja u visokom obrazovanju u Republici Hrvatskoj. „Tematsko vrednovanje postupak je kojim se vrednuje određeni segment rada visokog učilišta ili sustava visokog obrazovanja. Svrha mu je daljnje unapređenje rada visokog učilišta u segmentu koji je vrednovan. Provodi ga Agencija na prijedlog ministra ili predmeta vrednovanja (npr. visokog učilišta). U skladu sa specifičnim ciljem tematskog vrednovanja donosi se postupak s pripadajućim standardima. Ishod mu je izvješće povjerenstva koje se objavljuje na mrežnim stranicama AZVO-a“ (Agencija za znanost i visoko obrazovanje, 2021).

3.1.5. Audit

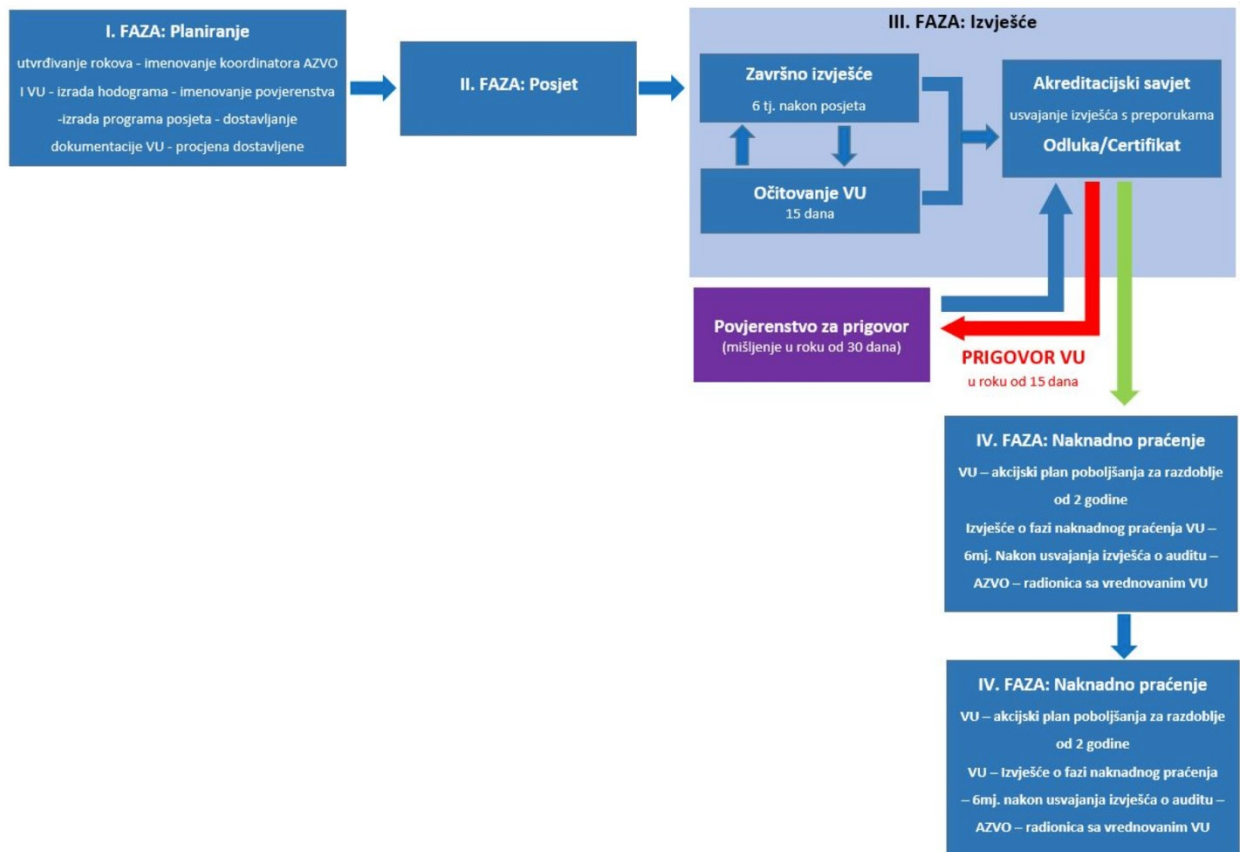
Provjera unutarnjeg sustava obrazovanja od izuzetne je važnosti zato što se putem provjere istoga dolazi do informacija o razini kvalitete sustava obrazovanja i izrađuju prijedlozi o budućim aktivnostima u sustavu obrazovanja. „Vanjska neovisna periodična prosudba sustava osiguravanja kvalitete (audit) postupak je vanjskog vrednovanja kojim se procjenjuje funkcionalnost, učinkovitost i koherentnost unutarnjeg sustava osiguravanja kvalitete visokog učilišta“ (Agencija za znanost i visoko obrazovanje, 2021).

Svaki pet godina provodi se audit kojemu je svrha poticanje visokih učilišta da razviju učinkovit i funkcionalan unutarnji sustav osiguranja kvalitete koji će pružiti podršku i biti od pomoći daljnjim unapređenjima visokih učilišta u Republici Hrvatskoj. „Vrednovanje obuhvaća cjelokupni unutarnji sustav osiguravanja kvalitete visokog učilišta, analizu uspostavljenih procesa i mehanizama osiguravanja kvalitete, njihovu potporu ostvarenju misije i ukupnom razvoju visokog učilišta i svih njegovih djelatnosti. Vrednovanje uključuje ocjenu stručnog povjerenstva na trostupanjskoj skali za svaki od pet elemenata vrednovanja:

- Politika kvalitete
- Planiranje i upravljanje
- Provedba i praćenje
- Procjena
- Poboljšanja, inovacije i utjecaj“ (Agencija za znanost i visoko obrazovanje, 2021).

Na Slici 9. prikazat će se hodogram provođenja audita.

Slika 8. Hodogram audit-a



Izvor: Agencija za znanost i visoko obrazovanje, 2021.

Audit se provodi u četiri faze. To su: planiranje, posjet, izvješće i naknadno praćenje. Prva faza, planiranje, obuhvaća utvrđivanje rokova, imenovanje koordinatora Agencije za znanost i visoko obrazovanje i visokog učilišta, imenovanje povjerenstva, izradu programa posjeta, dostavljanje dokumentacije visokog učilišta i procjenu dostavljene dokumentacije. Druga faza je posjet stručnog povjerenstva. Treća faza obuhvaća izradu završnog izvješća koje sastavlja stručno povjerenstvo uz očitovanje visokog učilišta i na temelju kojeg Akreditacijski savjet donosi zaključak o usvajanju izvješća s preporukama. Ako povjerenstvo zaključi da je unutarnji sustav osiguravanja kvalitete visokog učilišta barem u najranijoj razvojnoj fazi prema Kriterijima za audit isto predlaže Akreditacijskom savjetu da se uz završno izvješće izda certifikat o razvijenosti unutarnjeg sustava

osiguravanja kvalitete. Prigovor na zaključak Akreditacijskog savjeta može se podnijeti u roku od petnaest dana Povjerenstvu za prigovore. Povjerenstvo za prigovore mora donijeti mišljenje u roku od trideset dana. Četvrta faza u auditu je naknadno praćenje koje obuhvaća sljedeće: akcijski plan poboljšanja za razdoblje od dvije godine koje mora napraviti visoko učilište, izvješće o provedenim aktivnostima koje sadrži analizu učinkovitosti provedenih aktivnosti koje sastavlja visoko učilište i na temelju kojeg povjerenstvo Agencije za znanost i visoko obrazovanje donosi zaključak o učinkovitosti faze naknadnog praćenja visokog učilišta te održavanje radionice nakon dvije godine od završetka audita na kojem se iznose izvješće i iskustva o auditu.

3.2. Vrednovanje u znanosti

U sljedećim poglavljima objasniti će se aktivnosti Agencije za znanost i visoko obrazovanje pri vrednovanju u znanosti.

3.2.1. Inicijalna akreditacija za obavljanje znanstvene djelatnosti

Kako bi dobili dopusnicu za obavljanje znanstvene djelatnosti sve znanstvene ustanove u Republici Hrvatskoj moraju proći postupak inicijalne akreditacije za obavljanje znanstvene djelatnosti. „Svi javni znanstveni instituti i sve znanstvene organizacije kojima je osnivač Republika Hrvatska mogu započeti obavljati znanstvenu djelatnost, odnosno upisati takvu djelatnost u sudski registar samo na temelju dopusnice za obavljanje znanstvene djelatnosti. Privatne znanstvene organizacije također mogu tražiti dopusnicu za obavljanje znanstvene djelatnosti. Dopusnica za obavljanje znanstvene djelatnosti uvjet je za prijavu projekata i financiranje istraživanja javnim sredstvima“ (Agencija za znanost i visoko obrazovanje, 2021).

Kada je u pitanju postupak inicijalne akreditacije za obavljanje znanstvene djelatnosti, isti je složen i u njemu sudjeluju stručne osobe. „Postupak inicijalne akreditacije uključuje imenovanje stručnog povjerenstva, posjet znanstvenoj organizaciji i izvješće, preporuku Akreditacijskog savjeta Agencije i pozitivnu ili negativnu odluku Ministarstva. Na mrežnim

stranicama Agencije objavljuju se ishodi inicijalne akreditacije: izvješće povjerenstva, očitovanje znanstvene organizacije na izvješće, akreditacijska preporuka i rješenje Ministarstva. Na temelju inicijalne akreditacije znanstvene se organizacije upisuju u Upisnik znanstvenih organizacija koji vodi Ministarstvo“ (Agencija za znanost i visoko obrazovanje, 2021). Ako Agencija za znanost i visoko obrazovanje donese pozitivnu akreditacijsku preporuku znanstvenoj ustanovi, Ministarstvo izdaje dopusnicu kojom znanstvena ustanova može obavljati znanstvenu djelatnost, ali ako Agencija za znanost i visoko obrazovanje donese negativnu akreditacijsku preporuku znanstvenoj ustanovi Ministarstvo ne izdaje dopusnicu i znanstvena ustanova ne može obavljati znanstvenu djelatnost.

3.2.2. Reakreditacija znanstvenih organizacija

Kako bi se kvaliteta obavljanja znanstvenih djelatnosti održala na određenoj razini potrebno je redovito provoditi reakreditaciju znanstvenih organizacija. Cilj reakreditacije znanstvenih organizacija je unaprijediti kvalitetu znanstvene djelatnosti, a sama reakreditacija provodi se u sklopu reakreditacije visokih učilišta. Reakreditacije koje se provode izvan sustava visokog obrazovanja i reakreditacija javnih znanstvenih instituta obuhvaćaju samoanalizu, posjet stručnog povjerenstva, pisanje akreditacijskog izvješća, davanje akreditacijske preporuke te odluku ministra o tome je li reakreditacija bila uspješna ili neuspješna. (Agencija za znanost i visoko obrazovanje, 2021)

3.2.3. Tematsko vrednovanje u znanosti

Agencija za znanost i visoko obrazovanje tematsko vrednovanje provodi na temelju odluke koje donese Akreditacijski savjet Agencije. Također, može se provesti i na prijedlog ministra, predmeta vrednovanja ili studentskog zbora visokog učilišta. Ishod provođenja tematskog vrednovanja je završno izvješća koje raspisuje stručno povjerenstvo, a u završnom izvješću mora biti navedena i ocjena usklađenosti s temom vrednovanja. (Agencija za znanost i visoko obrazovanje, 2021)

3.2.4. Vrednovanje u svrhu osnivanja znanstvenih centara izvrsnosti

U znanstvenim centrima izvrsnosti rade najbolji znanstvenici u nekom području na nacionalnoj razini koji su fokusirani na određenu istraživačku temu te međusobno surađuju u svrhu značajnog doprinosa razvoja znanosti, visokog obrazovanja i gospodarstva na nacionalnoj razini. (Agencija za znanosti i visoko obrazovanje, 2021)

U Republici Hrvatskoj trenutno aktivno djeluje 20 znanstvenih centara izvrsnosti te će se isti navesti u Tablici 1.

Tablica 1. Popis znanstvenih centara izvrsnosti u Republici Hrvatskoj

RBR.	NAZIV ZNANSTVENOG CENTRA IZVRSNOSTI	PODRUČJE ZNANOSTI	ISTRAŽIVAČKA JEDINICA	USTANOVA
1.	ZCI za reproduktivnu i regenerativnu medicinu	Biomedicina	Biomedicinsko istraživanje i reprodukcije i razvoja	Sveučilište u Zagrebu, Medicinski fakultet
2.	ZCI za reproduktivnu i regenerativnu medicinu	Biomedicina	Regenerativna medicina	Sveučilište u Zagrebu, Medicinski fakultet
3.	ZCI za virusnu imunologiju i cjepiva	Biomedicina	/	Sveučilište u Rijeci, Medicinski fakultet
4.	ZCI za temeljnu, kliničku i translacijsku neuroznanost	Biomedicina	/	Sveučilište u Zagrebu, Medicinski fakultet

5.	ZCI za bioraznolikost i molekularno oplemenjivanje bilja	Biotehničke znanosti	/	Sveučilište u Zagrebu, Agronomski fakultet
6.	ZCI za Bioprospecting mora - BioProCro	Biotehničke znanosti	/	Institut Ruđer Bošković
7.	ZCI za školsku efektivnost i menadžment	Društvene znanosti	/	Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet
8.	ZCI za integrativnu bioetiku	Humanističke znanosti	/	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet
9.	ZCI za hrvatsko glagoljaštvo	Humanističke znanosti	/	Staroslavenski institut
10.	ZCI za personaliziranu brigu o zdravlju	Interdisciplinarno - biotehničke i biomedicinske znanosti	Istraživanje u glikoznanosti	Sveučilište u Zagrebu, Farmaceutsko-biokemijski fakultet
11.	ZCI za personaliziranu brigu o zdravlju	Interdisciplinarno - biotehničke i biomedicinske znanosti	Istraživanje, proizvodnja i medicinsko ispitivanje funkcionalne hrane	Sveučilište J.J.Strossmayera u Osijeku
12.	ZCI za napredne materijale i senzore - CEMS	Prirodne znanosti	Novi funkcionalni materijali	Institut Ruđer Bošković
13.	ZCI za napredne materijale i senzore - CEMS	Prirodne znanosti	Znanost o grafenu i	Institut za fiziku

			šrodnim 2D strukturama	
14.	ZCI za napredne materijale i senzore - CEMS	Prirodne znanosti	Fotonika i kvantna optika	Institut Ruđer Bošković
15.	ZCI za napredne materijale i senzore - CEMS	Prirodne znanosti	Fizika i tehnologija ionskih spojeva	Institut Ruđer Bošković
15.	ZCI za znanost i tehnologiju (STIM)	Prirodne znanosti	/	Sveučilište u Splitu - ICAST
17.	ZCI za kvantne i kompleksne sustave te reprezentaciju Liejevih algebri	Prirodne znanosti	Istraživanje kvantnih i kompleksnih sustava - QuantiX	Sveučilište u Zagrebu, Prirodoslovno matematički fakultet
18.	ZCI za kvantne i kompleksne sustave te reprezentaciju Liejevih algebri	Prirodne znanosti	Istraživanje teorije brojeva i pridružene strukture	Sveučilište u Zagrebu, Prirodoslovno matematički fakultet
19.	ZCI za znanost o podacima i kooperativne sustave	Tehničke znanosti	Istraživanje u znanosti o podacima	Sveučilište u Zagrebu, Fakultet elektrotehnike i računalstva
20.	ZCI za znanost o podacima i kooperativne sustave	Tehničke znanosti	Istraživanje naprednih kooperativnih sustava (ACROSS)	Sveučilište u Zagrebu, Fakultet elektrotehnike i računalstva

Izvor: Izrada autora prema Nacionalnom vijeću za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj, 2021

U Tablici 1. prikazani su znanstveni centri izvrsnosti koji djeluju na području Republike Hrvatske. Znanstveni centri, kao što je vidljivo u tablici, pokrivaju različita znanstvena područja, od biomedicine do tehničkih znanosti, i nalaze se diljem Republike Hrvatske. Vrednovanje u svrhu osnivanja znanstvenih centara izvrsnosti važno je zato što kvaliteta rada treba biti na visokoj razini te u radu trebaju sudjelovati visokoobrazovane osobe, tj. znanstvenici koji su vodeći u svom području, a jedini način da se to osigura je redovitim praćenjem rada znanstvenih centara izvrsnosti i redovitom analizom rada istih.

3.3. Ostale aktivnosti

Ostale aktivnosti Agencije za znanost i visoko obrazovanje su (Agencija za znanost i visoko obrazovanje, 2021):

- Prikupljanje i obrada podataka – Agencija prikuplja i obrađuje podatke o sustavu znanosti i visokog obrazovanja i drugim sustavima s kojima su znanost i visoko obrazovanje u međuovisnosti. Podatci se prikupljaju kroz postupke vrednovanja ili se preuzimaju iz Državnog zavoda za statistiku i obrađuju za potrebe Agencije, a koriste se kao podloga za postupke vrednovanja, za izradu pregleda stanja te izradu tematskih analiza. Informacijski sustavi koji se koriste za prikupljanje podataka o vrednovanjima redovito se ažuriraju.
- Prijave za upis na visoka učilišta – Središnji prijavni ured djeluje u sklopu Agencije za znanost i visoko obrazovanje. Zadužen je za obavljanje poslova koji su vezani za prijave na preddiplomske, integrirane preddiplomske i diplomske te diplomske studijske programe. Putem ovog ureda može se i sljedeće: analizirati upis na studijske programe, pratiti razina zaposlenosti diplomiranih studenata, provoditi istraživanja o studentskom zadovoljstvu i istražiti potrebe učenika srednjih škola za adekvatnim informacijama o sustavu i upisu u visoko obrazovanje.
- Priznavanje inozemnih visokoškolskih kvalifikacija – Jedna je od aktivnosti AZVO-a i stručno priznavanje inozemnih visokoškolskih kvalifikacija u svrhu zapošljavanja u Hrvatskoj i pružanje informacija o nacionalnom i inozemnim

obrazovnim sustavima (Nacionalni ENIC/NARIC ured). Nacionalni ENIC/NARIC ured provodi niz aktivnosti kojima podržava strateške ciljeve poticanja međunarodne mobilnosti u Europi i šire, dajući doprinos i razvoju platformi za osiguravanje kvalitete svih razina obrazovanja“.

- Podrška radu strateških i stručnih tijela – Agencija pruža administrativnu potporu u pogledu organizacije sjednica, slanja poziva, izrade zapisnika, odluka, mišljenja i sl. te stručnu podršku oko pitanja povezanih sa zakonodavnim okvirom kao i pitanjima osiguravanja kvalitete sljedećim tijelima: Nacionalnom vijeću za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj te njegovim tijelima, Vijeću veleučilišta i visokih škola te njegovim matičnim povjerenstvima, i Odboru za etiku u znanosti i visokom obrazovanju.
- Edukativne aktivnosti – edukativne aktivnosti Agencije za znanost i visoko obrazovanje odvijaju se kroz provođenje projekta Europske unije pod nazivom „Unapređenje sustava osiguravanja i unapređenje kvalitete visokog obrazovanja“. Među najvažnijim ciljevima projekta je unaprijediti sustav unutarnjeg osiguravanja kvalitete hrvatskih visokih učilišta.
- Međunarodne aktivnosti – Agencija za znanosti i visoko obrazovanje aktivno sudjeluje i u međunarodnim aktivnostima putem kojih se povezuje s drugim inozemnim partnerima, agencijama i znanstvenim ustanovama.

3.4. Godišnja izvješća rada Agencije za znanost i visoko obrazovanje

Na početku svake godine, točnije u prvom kvartalu svake nove godine, Agencija za znanost i visoko obrazovanje objavljuje godišnje izvješće koje se odnosi na rad iste u prethodnoj godini. Izvješće se objavljuje na hrvatskom i engleskom jeziku te u tiskanom i u elektroničkom obliku (Agencija za znanost i visoko obrazovanje, 2021).

Kako bi se dobio uvid u to koliko je aktivna Agencija za znanost i visoko obrazovanje, koje rezultate postiže u svom djelokrugu rada te kako bi se uvidjelo ostvaruje li Agencija iz godine u godinu napredak, u Tablici 2. prikazat će se usporedba rezultata rada Agencije u razdoblju od 2018. do 2020. godine.

Tablica 2. Usporedba rezultata rada Agencije za znanost i visoko obrazovanje u razdoblju od 2018. do 2020. godine

	2018.	2019.	2020.
Broj provedenih postupaka reakreditacije visokih učilišta	21	26	12
Broj provedenih postupaka inicijalne akreditacije studijskih programa	13	5	6
Broj provedenih postupaka inicijalne akreditacije visokih učilišta	-	3	3
Broj provedenih postupaka inicijalne akreditacije znanstvene djelatnosti	7	5	11
Broj provedenih postupaka audita na visokim učilištima	3	4	2

Broj održanih sjednica koje je održao Akreditacijski savjet	-	10	11
Broj održanih sjednica matičnih odbora	111	106	104
Broj održanih sjednica Vijeća veleučilišta i visokih škola	5	7	7
Broj održanih sjednica matičnih povjerenstava	28	30	37
Broj održanih sjednica Nacionalnog vijeća za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj	3	4	12
Broj kandidata koji su ostvarili pravo upisa na neki od studijskih programa u Republici Hrvatskoj (ljetni rok)	26 918	33 267	33 894
Broj priznatih inozemnih visokoškolskih kvalifikacija radi pristupa tržištu rada	1 762	1 798	1 497
Broj međunarodnih projekata financiranih iz programa Europske unije i drugih izvora	10	7	9
Broj sastanaka Mreže jedinica sustava osiguravanja kvalitete na visokim učilištima u Hrvatskoj (CroQAnet)	2	1	1

Izvor: Izrada autora prema Godišnjim izvještajima Agencije za znanost i visoko obrazovanje

U Tablici 2. prikazani su rezultati rada Agencije za znanost i visoko obrazovanje u razdoblju od 2018. do 2020. godine. Kada su u pitanju provedeni postupci reakreditacije visokih učilišta broj istih je u promatranom razdoblju varirao. Točnije, 2018. godine provedena je dvadeset jedna reakreditacija visokih učilišta, 2019. godine provedeno je dvadeset šest reakreditacija visokih učilišta, a 2020. godine provedeno je dvanaest reakreditacija visokih učilišta. Značajno smanjenje u provođenju reakreditacija visokih učilišta u 2020. godini rezultat je pandemije COVID-19 koja je obilježila 2020. godinu i

promijenila način rada znanstvenih ustanova te života ljudi. Kada su u pitanju provedeni postupci inicijalne akreditacije studijskih programa, 2018. godine provedeno ih je trinaest, 2019. godine provedeno ih je pet, a 2020. godine provedeno ih je šest. Što ukazuje na to da se unazad dvije godine nisu dogodili veći pomaci u razvoju i provođenju novih studijskih programa u Republici Hrvatskoj. Kada su u pitanju provedeni postupci inicijalne akreditacije visokih učilišta, broj provedenih postupaka u 2019. i 2020. godini bio je isti. Ovdje su se uzele samo 2019. i 2020. godina zato što je u 2018. godini došlo do promjena u provođenju postupaka inicijalne akreditacije visokih učilišta te je ta godina bila prijelazna s jednog modela akreditacije na drugi. Kada je u pitanju broj provedenih postupaka inicijalne akreditacije znanstvene djelatnosti, 2018. godine provedeno je sedam postupaka, 2019. godine provedeno je pet postupaka, a 2020. godine provedeno je jedanaest postupaka što je značajan porast i ukazuje na to da u segmentu znanstvene djelatnosti dolazi do pomaka i unaprjeđenja iste. Po pitanju provedenih audita na visokim učilištima, u 2018. godini provedena su tri audita, u 2019. godini provedena su četiri audita, a u 2020. godini provedena su dva audita. Vidljivo je da broj provedenih audita na visokim učilištima nije ni u značajnom porastu ni u značajnom smanjenju.

U 2019. godini Akreditacijski savjet održao je deset sjednica, a u 2020. godini održao je jedanaest sjednica. Broj održanih sjednica matičnih odbora u 2018. godini iznosio je sto jedanaest, u 2019. godini održano je sto šest sjednica, a u 2020. godini održano je sto četiri sjednice. Broj održanih sjednica Vijeća veleučilišta i visokih škola u 2018. godini bio je 5, a u 2019. i 2020. godini održano je sedam sjednica. Broj održanih sjednica matičnih povjerenstava u 2018. godini bio je dvadeset osam, u 2019. godini održano je trideset sjednica, a u 2020. godini održano je trideset sedam sjednica. U 2018. godini održane su tri sjednice Nacionalnog vijeća za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj, u 2019. godini održane su četiri sjednice, a u 2020. godini održano je dvanaest sjednica.

Nadalje, iz godine u godinu vidljiv je porast u broju kandidata koji su ostvarili pravo upisa na neki od studijskih programa u Republici Hrvatskoj na ljetnom roku. 2018. godine na ljetnom roku pravo upisa na neki od studijskih programa u Republici Hrvatskoj ostvarilo je 26 918 kandidata, 2019. godine pravo upisa na neki od studijskih programa u Republici

Hrvatskoj ostvarilo je 33 267 kandidata, a 2020. godine taj broj se popeo na 33 894 kandidata.

Kada je u pitanju broj priznatih inozemnih visokoškolskih kvalifikacija radi pristupa tržištu rada isti je u razdoblju od 2018. do 2020. godine oscilirao. 2018. godine priznato je 1 762 kvalifikacije, 2019. godine priznato je 1 798 kvalifikacija, a 2020. godine priznato je 1 497 kvalifikacija.

S obzirom na to da je u djelokrugu rada Agencije za znanost i visoko obrazovanje i sudjelovanje u međunarodnim projektima ista je iz godine u godinu sudjelovala u različitim projektima koji su financirani iz Europske unije i drugih izvora. 2018. godine Agencija je sudjelovala na deset međunarodnih projekata, 2019. godine sudjelovala je na sedam međunarodnih projekata, a 2020. godine sudjelovala je na devet međunarodnih projekata.

Kada su u pitanju sastanci Mreže jedinica sustava osiguravanja kvalitete na visokim učilištima u Hrvatskoj (CroQAnet) u 2018. godini održana su dva sastanka, a u 2019. i 2020. godini održan je po jedan sastanak.

4. ZAKLJUČAK

Agencija za znanost i visoko obrazovanje ima širok djelokrug rada. Kroz svoje djelovanje promiče važnost praćenja i osiguravanja kvalitete u visokom obrazovanju i znanosti, a cilj joj je trajno raditi na unaprjeđenju rada visokih učilišta, znanstvenih organizacija te općenito obrazovnog i znanstvenog sustava Republike Hrvatske. Zadužena je za provođenje velikog broja aktivnosti koje podrazumijevaju vrednovanje u visokom obrazovanju, vrednovanje u znanosti te ostale aktivnosti. U radu Agencije za znanost i visoko obrazovanje sudjeluje veliki broj visokoobrazovanih i stručnih suradnika te Agencija blisko surađuje s Ministarstvom znanosti i obrazovanja.

Od svog osnutka 2005. godine Agencija za znanost i visoko obrazovanje aktivno radi na razvoju, vrednovanju i unaprjeđenju hrvatskog obrazovnog sustava te je u tome i više nego uspješna. Analiziranjem rezultata koje je Agencija za znanost i visoko obrazovanje ostvarila u razdoblju od 2018. do 2020. godine vidljivo je da su rezultati iz godine u godinu zaista impresivni. Posebno se može istaknuti broj provedenih postupaka reakreditacije visokih učilišta, broj provedenih postupaka inicijalne akreditacije znanstvene djelatnosti, povećanje broja održanih sjednica Akreditacijskog savjeta, sjednica Vijeća veleučilišta i visokih škola, sjednica matičnih povjerenstava, sjednica Nacionalnog vijeća za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj kojih je iz godine u godinu sve više te aktivna uključenost Agencije za visoko obrazovanje u velikom broju međunarodnih projekata.

Agencija za znanost i visoko obrazovanje u prvih šesnaest godina rada uistinu je napravila razliku i donijela brojna poboljšanja u hrvatskom obrazovnom i znanstvenom sustavu, a s obzirom na učinkovitost koju je do sada pokazala, za očekivati je da će ista i u budućnosti nastaviti aktivno provoditi svoje aktivnosti i doprinositi razvoju hrvatskog obrazovnog i znanstvenog sustava.

POPIS LITERATURE

1. AGENCIJA ZA ZNANOST I VISOKO OBRAZOVANJE. (2021.) Uvodna riječ ravnateljice. Dostupno na: <https://www.azvo.hr/hr/o-nama/uvodna-rijec> [Pristupljeno: 04. listopada 2021.]
2. AGENCIJA ZA ZNANOST I VISOKO OBRAZOVANJE. (2021.) Ustroj. Dostupno na: <https://www.azvo.hr/hr/o-nama/organizacija/ustroj> [Pristupljeno: 04. listopada 2021.]
3. AGENCIJA ZA ZNANOST I VISOKO OBRAZOVANJE. (2021.) Samoanaliza agencije za znanost i visoko obrazovanje. Dostupno na: https://www.azvo.hr/images/stories/publikacije/AZVO_Samoanaliza_HR_2021.pdf [Pristupljeno: 04. listopada 2021.]
4. AGENCIJA ZA ZNANOST I VISOKO OBRAZOVANJE. (2013.) Statut Agencije za znanost i visoko obrazovanje. Dostupno na: https://www.azvo.hr/images/stories/propisi/Statut_AZVO.pdf [Pristupljeno: 06. listopada 2021.]
5. AGENCIJA ZA ZNANOST I VISOKO OBRAZOVANJE. (2021.) Inicijalna akreditacija studijskih programa. Dostupno na: <https://www.azvo.hr/hr/vrednovanja/postupci-vrednovanja-u-visokom-obrazovanju/inicijalna-akreditacija-studijskih-programa> [Pristupljeno: 07. listopada 2021.]
6. AGENCIJA ZA ZNANOST I VISOKO OBRAZOVANJE. (2021.) Inicijalna akreditacija visokih učilišta. Dostupno na: <https://www.azvo.hr/hr/vrednovanja/postupci-vrednovanja-u-visokom-obrazovanju/inicijalna-akreditacija-visokih-ucilista> [Pristupljeno: 07. listopada 2021.]
7. AGENCIJA ZA ZNANOST I VISOKO OBRAZOVANJE. (2021.) Reakreditacija visokih učilišta. Dostupno na: <https://www.azvo.hr/hr/vrednovanja/postupci-vrednovanja-u-visokom-obrazovanju/reakreditacija-visokih-ucilista> [Pristupljeno: 07. listopada 2021.]

8. AGENCIJA ZA ZNANOST I VISOKO OBRAZOVANJE. (2021.) Vanjska neovisna periodična prosudba sustava osiguravanja kvalitete (audit) visokih učilišta. Dostupno na: <https://www.azvo.hr/hr/vrednovanja/postupci-vrednovanja-u-visokom-obrazovanju/audit-visokih-ucilista> [Pristupljeno: 07. listopada 2021.]
9. AGENCIJA ZA ZNANOST I VISOKO OBRAZOVANJE. (2021.) Inicijalna akreditacija za obavljanje znanstvene djelatnosti. Dostupno na: <https://www.azvo.hr/hr/vrednovanja/vrednovanja-u-znanosti/inicijalna-akreditacija-znanstvene-djelatnosti> [Pristupljeno: 08. listopada 2021.]
10. AKREDITACIJSKI SAVJET AGENCIJE ZA ZNANOST I VISOKO OBRAZOVANJE. (2013.) Tematsko vrednovanje ispunjenosti minimalnih uvjeta u postupku odobravanja novih studijskih programa javnih sveučilišta. Dostupno na: <https://www.azvo.hr/images/stories/vrednovanja/Tematsko%20vrednovanje%20i%20ispunjenosti%20minimalnih%20uvjeta%20javna%20sveucilista.pdf> [Pristupljeno: 08. listopada 2021.]
11. AGENCIJA ZA ZNANOST I VISOKO OBRAZOVANJE. (2021.) Strategija Agencije za znanost i visoko obrazovanje 2021.-2025. Dostupno na: <https://www.azvo.hr/images/stories/publikacije/Strategija%20AZVO%202021-2025.pdf> [Pristupljeno: 04. listopada 2021.]
12. AGENCIJA ZA ZNANOST I VISOKO OBRAZOVANJE. (2021.) Godišnje izvješće. Dostupno na: <https://www.azvo.hr/hr/o-nama/godisnje-izvjesce> [Pristupljeno: 14. listopada 2021.]
13. AGENCIJA ZA ZNANOST I VISOKO OBRAZOVANJE. (2021.) Tematsko vrednovanje u znanosti. Dostupno na: <https://www.azvo.hr/hr/vrednovanja/vrednovanja-u-znanosti/tematsko-vrednovanje-u-znanosti> [Pristupljeno: 08. listopada 2021.]
14. AGENCIJA ZA ZNANOST I VISOKO OBRAZOVANJE. (2019.) Godišnje izvješće Agencije za znanost i visoko obrazovanje za 2018. godinu i plan aktivnosti za 2019. godinu. Dostupno na: https://www.azvo.hr/images/stories/novosti/Azvo_godi%20izvjesce_2018.pdf [Pristupljeno: 14. listopada 2021.]

15. AGENCIJA ZA ZNANOST I VISOKO OBRAZOVANJE. (2020.) Godišnje izvješće Agencije za znanost i visoko obrazovanje za 2019. godinu i plan aktivnosti za 2020. godinu. Dostupno na: https://www.azvo.hr/images/stories/novosti/AZVO_Godi%C5%A1nje_izvje%C5%A1%C4%87e_za_2019._i_Plan_aktivnosti_za_2020.pdf [Pristupljeno: 14. listopada 2021.]
16. AGENCIJA ZA ZNANOST I VISOKO OBRAZOVANJE. (2021.) Godišnje izvješće Agencije za znanost i visoko obrazovanje za 2020. godinu i plan aktivnosti za 2021. godinu. Dostupno na: https://www.azvo.hr/images/stories/publikacije/GI2020_HR_finalno_10022021.pdf [Pristupljeno: 14. listopada 2021.]
17. NACIONALNO VIJEĆE ZA ZNANOST, VISOKO OBRAZOVANJE I TEHNOLOŠKI RAZVOJ. Dostupno na: <https://www.nvzvotr.hr/centri-izvrsnosti> [Pristupljeno: 14. listopada 2021.]
18. NARODNE NOVINE. (2009.) Zakon o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2009_04_45_1031.html [Pristupljeno: 04. listopada 2021.]

SAŽETAK

Predmet rada je djelokrug rada Agencije za znanost i visoko obrazovanje (skraćeno: AZVO). Agencija za znanost i visoko obrazovanje osnovana je 2005. godine i od tada je zadužena za osiguravanje i unapređivanje kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju na području Republike Hrvatske. Djelokrug rada Agencije za znanost i visoko obrazovanje obuhvaća veliki broj aktivnosti koje podrazumijevaju vrednovanje u visokom obrazovanju, vrednovanje u znanosti te ostale aktivnosti. Cilj rada Agencije za znanost i visoko obrazovanje je trajno raditi na unaprjeđenju rada visokih učilišta, znanstvenih organizacija te općenito obrazovnog i znanstvenog sustava Republike Hrvatske. Agencija za znanost i visoko obrazovanje ima kratkoročne i dugoročne ciljeve kojima je u fokusu razvoj kvalitetnog visokog obrazovanja i znanosti kao i razvoj ljudskih potencijala koji su zaduženi za razvoj visokog obrazovanja i znanosti u Republici Hrvatskoj. Agencija za znanost i visoko obrazovanje u prvih šesnaest godina rada učinila je brojna poboljšanja u hrvatskom obrazovnom i znanstvenom sustavu, a s obzirom na učinkovitost koju je ista do sada pokazala za očekivati je da će i u budućnosti nastaviti aktivno provoditi svoje aktivnosti i doprinositi razvoju hrvatskog obrazovnog i znanstvenog sustava.

Ključne riječi: Agencija za znanost i visoko obrazovanje, AZVO, Republika Hrvatska, obrazovanje, znanost, kvaliteta

ABSTRACT

The subject of this paper is the scope of work of the Agency for Science and Higher Education (abbreviated: ASHE). The Agency for Science and Higher Education was established in 2005 and since then has been in charge of ensuring and improving quality of science and higher education in the Republic of Croatia. The scope of work of the Agency for Science and Higher Education includes a large number of activities that include evaluation in higher education, evaluation in science and other activities. The aim of the work of the Agency for Science and Higher Education is to work permanently on improving the work of higher education institutions, scientific organizations and the educational and scientific system of the Republic of Croatia in general. The Agency for Science and Higher Education has short-term and long-term goals that focus on the development of quality higher education and science, as well as the development of human resources in charge of the development of higher education and science in the Republic of Croatia. In the first sixteen years of its work, the Agency for Science and Higher Education has really made a difference and brought numerous improvements in the Croatian education and science system, and given the efficiency it has shown so far, it is to be expected that it will continue to actively pursue its activities. to contribute to the development of the Croatian educational and scientific system.

Key words: Agency for Science and Higher Education, ASHE, Republic of Croatia, education, science